

Reformtid er også mulighetenes tid

Tor Levin Hofgaard
president i Norsk psykologforening

For oss som er opptatt av helse, er Samhandlingsreformen for tiden den mest drivende kraften. I kjølvannet av Samhandlingsreformen dukker det stadig opp nye meldinger om delreformer. Og alle får konsekvenser. Det både utfordrer og gir muligheter.

I brennpunktet i øyeblikket er universitets- og høyskoleutdanningene, og alle spesialistutdanningene som leverer personell til helsetjenesten. Myndighetene ønsker en tyngre hånd på rattet. I Stortingsmelding 13: «Utdanninger for velferd», som kom i februar, blir det også lagt stor vekt på studentenes behov for fleksibilitet. Derfor går regjeringen inn for at integrerte helseprofesjonsstudier (medisin er spesifikt nevnt) må legges om til bachelor-/mastergradsordning. Ender det opp slik myndighetene foreslår, vil det bli mulig å ta for eksempel tre år på medisin, for så å ta en master i økonomi og ledelse, istedenfor å gå videre på en master for å bli lege. At dette kan påvirke hvordan det tenkes om profesjonsstudiet i psykologi, er ikke usannsynlig.

Det står lite i meldingen om hvorvidt en slik omlegging av medisinstudiet (eller psykologstudiet) er det beste for pasientene. Det er således usikkert om meldingen svarer på behovet for helsepersonell med en ny kompetanse, slik de fremgår av Samhandlingsreformen. Derfor er det mulig den havner i en skuff. Når meldingen også slår fast at det fine med en eventuell omlegging er at det blir mulig å utdanne flere helsebyråkrater, kan man lure på hva som egentlig foregår i departementet.

Vi mener deler av Stortingsmelding 13: «Utdanninger for velferd» gir grunn til bekymring. Den innvarsler, uansett struktur på studiene, at myndighetene vil at helsestudiene utelukkende skal utformes for å levere spesifikt personell til helt spesifikke tjenester. Det kan medføre at profesjonsstudiet i psykologi blir for ensrettet og mer innsnevret. Psykologstudiet er et akademisk studium, der det er viktig å utvikle evnen til kritisk tenkning og til refleksjon over komplekse sammenhenger. Selvsagt skal studentene også lære å bli godt helsepersonell. Men vi mener fortsatt at universitetene og profesjonens fagfolk er best egnet til å utvikle denne opplæringen. Hvis myndighetene både skal bestille tjenestene, og styre innholdet i utdanningene med tung labb, står den faglige kreativiteten og fagutviklingen i fare for å forvitne. En slik utvikling vil kunne stå i motstrid til ønsket mobilitet i arbeidslivet. Alle parter er tjent med å utvikle og benytte grunnleggende kompetanse på de ulike tjenesteområdene innenfor psykisk helse.

Vi vet at myndighetene og politikerne er lydhøre og vil ha oss med på laget. Det er vår opplevelse at vi alle har samme mål: å gjøre det som er best for befolkningen. At vi tilnærmer oss dette med ulikt perspektiv, er ikke et problem. Det er i utgangspunktet en ressurs. Og som med arbeidet for å få på plass en offentlig godkjenning av spesialistutdanningen, så er svært lite avgjort. Det gir muligheter for påvirkning og innspill fortsatt.

På bordet i departementene ligger også en stortingsmelding om kvalitet og sikkerhet i helse, en melding om rusbehandling, og en om moderne teknologi i helse. At det kommer flere slike meldinger som vi ennå ikke kjenner, er ganske sikkert. For psykologer er det verdt å merke seg evalueringen av pilotprosjektene med kommunepsykologer, og evalueringen av pasientenes rett til å få sykmelding av sin psykolog. Begge er ventet før sommeren. Samtidig pågår en utredning av finansieringsordninger for kommunepsykologer, og vi forventer en snarlig avklaring på henvisningsretten for psykologer. I tillegg til dette er det mye som skjer på store arbeidsplasser for psykologer som Oslo universitetssykehus og i andre helseforetak. Her er utfordringene mange og

store. Utenfor landet er det også ting på gang som kan få betydning for oss i Norge, og hvor vårt internasjonale engasjement åpner for påvirkning. I EU er det nå bevegelse i retning av å etablere «felles og enhetlige utdanningsplattformer» for en hel rekke profesjoner. Dette kan også skje for psykologer.

Dette bakteppet viser tydelig hvordan Psykologforeningens og psykologers kontekst er i sterk bevegelse. Mye av det som «alltid har vært sånn», er i endring. Vårt formål er likevel uendret. Vi skal sikre at samfunnet anser psykologer og psykologien som en del av svaret også på fremtidens utfordringer. Vi skal fremme psykologisk kunnskapsutvikling og spredning, og anvendelse av psykologi med høy faglig og etisk standard, til det beste for befolkningen. Køen av reformer utfordrer oss både faglig, politisk, strategisk og taktisk. Men som en forening som er fast bestemt på å være tydelig, synlig og ha et overordnet samfunnsperspektiv på hvordan vi tenker profesjonsutvikling, ser vi likevel flere muligheter enn vi ser trusler når alt er i bevegelse.